

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 30. ANUL XVII.

Sabiu, in 13/25 Aprile 1869.

Telegrafulu este de doue ori pe septimana: joi'a si Damineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile de Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe unu anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inserato se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. cons. 351 ex 1869.

Cătra inspectoratele districtuali de scôle din Archidieceș'a noastră gr. orientala din Ardele.

Inaltulu Ministeriu r. ung. de Cultu si Invetiamentu, prin rescriptulu seu din 17 Martiu a. cur. Nr. pres. 435, arata acestui Consistoriu, că Supremului Inspectoratu scolasticu archidieceșanu, ca, dupa raportele ce i s'au facutu, starea scôleloru confesionali din patria nu corespunde decisiunilor cuprinse in § 11 alu articolului de lege 38 din anulu 1868, anume Inaltulu Ministeriu arata, ca edificielescolastice si odaile pentru invetiamentu suntu necorespondietore si in multe locuri nesantose si in stare rea, si ca in deosebi s'aru fi descoperitu urmatoarele defecte: a) nu se tiene terminulu de 8 luni, statoritu prin lege pentru cercetarea scôleloru, si dupa esamenele de primavera din Martiu in multe locuri cercetarea scôlei incetaza de totu; b) copiii obligati de a cerceta scola, o cercetaza forte neregulatu si in privinti'a acest'a nu se face aratare nici la oficiulu parochialu, nici la celu comunalu; c) scólele afara de o tabla pentru computu si tabele de parete pentru cetire nu au nici unu altu aparatu de invetiamentu; d) defectulu celu mai essentialu e, ca din obiectele de invetiamentu, prevediate in lege, se invatia prea putinu, si preste totu afara de invetiatur'a religiunei si de computu nu se invatia de regula nimicu alto-ceva.

In legatura cu cele din acesta harthia ministeriale datoriu sum a aminti cu acestu privilegiu, cumca atatu sinodele nostre din an. 1850, si 1864, si congresulu nationalu romanu bisericescu din an. 1868, cât si Consistoriulu nostru tote leau facutu cele ce recere crescerea si luminarea poporului nostru credinciosu, si inaintarea trebii scolare, si ca prelanga tote stradanile neobosite ale Consistoriulu nostru, ale Protopopiloru cá directoriloru districtuali de scôle, ale preotimei si comnelorulu nostre bisericesci, n'amu potutu spori atatu, câtu amu fi potutu spori de nu nearu fi impedecatu urmările naturali ale pusetiunei nostre bisericesci si nationali din timpu de mainainte, care tote Consistoriulu nostru leau aratatu inaltulu Gubernu cu mai multe ocațiuni si cu deosebire la an. 1865 candu inaltu acelașiu au scrisu Consistoriulu, ca starea interna si esterna a scôleloru nostre infatisiaza o icóna trista; ca adeca: „inaltulu Gubernu sa nu credia, cá si cum scólele nostre preste totu aru infatisia o icóna trista, pentru ca cladirile scolare numai in parte suntu neglese, si in parte suntu bine grijite, si asiá roga pre Inaltu-Acelasi a nu se machni, cá si cum starea cea esterna a scôleloru nostre preste totu aru infatisia icón'a cea mai trista, căci aci vinu a se considera mai multe impregiurări, si adeca, că legislati'a patriei nici cându nu s'au ocupatu cu treb'a cultarei poporului, dicendu: rusticus praeter mercedem laboris nihil habet; căci comunele nu suntu organizate politicesce nici pana astadi, ca poporulu tieranu simte si astadi urmările fôstei grelei sele iobagi atatu mai multu, cu câtu lu apasa si scumpetea mare, si anii cei neroditori, si feliuritele vijelii elementari, care l'au ajunsu in cesti ani din urma. Aceste impregiurări tragu apoi dopa sine si frecuentarea iregulata de scola a copiiloru, si negligarea gradnilorulu de pomi in multe locuri, iera in alte lipsireloru totala. Cumca voru fi si asifelu de casuri, unde cladirile scolari s'au ruinatu din negrij'a individiloru bisericesci si politici, cari suntu chiamati a tine cladirile acestea in buna stare, este afara de tota indoel'a; inse că neajunsurile acestea se se pota indrepta, dupa parerea smerita a subscrisului Ordinariatu s'aru cere colaudarea speciala a individiloru, cari s'au meritatu in ingrijirea infintiarei

si a sustinerei cladiriloru scolari in bun'a stare si a imultirei lefilorulu dascalesci, precum si infruntarea speciale a toturorulu, cu a carorulu vina s'au ruinatu acele cladirile scolari si lefile dascalesci au scadiutu, căci altcum nu se ajunge scopulu.

Spre delaturarea unor asemenea defecte, ce s'aru afla in scólele nostre confesionali, in conformitate cu recuisitiunea Inaltului Ministeriu, vi se aduce aci inainte in traducere romanésca respectivelu decisiuni, cuprinse in susu citatulu articulu de lege pentru scólele poporali. Acea lege prescrie:

1, ca edificielescolastice sa se asiedie in locuri sanetose, uscate, odaile sa fia spatiöse, amesurate numerulu scolariloru (computandu-se pentru o odaia 60 scolari si pentru fia-care scolaru unu spatiu de 8—12 urme patrate), sa fia luminöse, si sa se pota usioru sventá;

2, baietii sa fia deosebiti de baiete, si incatue cu putintia sa se instrueze in odai separate, unu invetiatoriu de regula sa nu aiba mai multi decâtu 80 elevi, ear in casuri estraordinari prin invoirea autoritatiloru scolastice superioare se potu face abateri dela acest'a regula;

3, invetiatori potu fi si de aci inainte numai individii, cari au absolvitu cursulu pedagogicu intregu si cari dupa depunerea esamenului prescriu au primitu decretu,—seu deca n'au terminatu cursulu pedagogicu intr'unu institutu publicu, au depusu in unu asemenea institutu atatu esamenulu teoreticu câtu si celu practiculu cu succesu bunu, —eara invetiatori, cari la publicarea legi acesteia au fostu in oficiu, se lasa in oficiulu lorulu, dar sunt indatorati a-si dovedi inaintea autoritatiloru, ce inspectioneza scólele, esperinti'a si dexteritatea de a instrui,—ear cei ce nu potu dovedi acest'a, se potu deobligá a face unu cursu supletoriu in vacantele de vera la institutululu pedagogicu;

4, in scólele poporali trebuie sa se predea celu putienu urmatoarele obiecte de invetiamentu:

- invetiatur'a religiunei si a moralei,
- cetirea si scrierea,
- computulu de rostu si in scrisu si cunoscinti'a mesuriloru din patria,
- gramatic'a,
- elementele fisicei si istoriei naturale, cu privire la modulu de vietuire si la districtulu, de care se tienu parinti'a majoritati'i copiiloru,
- geografi'a si istori'a patriei,
- inviatii practice asup'a economiei câmpului si cu deosebire asup'a gradinaritului,
- cunoscinti'a pe scurtu a drepturiloru si datoriiloru cetatienesci,
- cantarea,
- deprinderi corporali (gimnastice), cu privire la exercitiulu militarescu.

5, Scólele sa fia prevediate cu table, incatue cu putintia cu globulu pamentului, cu mappe, cu icónu pentru istori'a naturale si preste totu cu cele mai necesarie aparate de invetiamentu;

6, cercetarea scôleloru pe sate sa tienu celu pucinu 8 luni si in orasiu celu pucinu 9 luni.

Pentru de a efectua o cercetare câtu mai regulata a scôleloru, se recomanda Inspectoratorulu districtualu, de a deobligá strinsu in scrisu pre fia-care invetiatoriu, cá sa arate din cându in cându casurile de absentare si pre individii negligerinti intru cercetarea scôlei, eara apoi Inspectoratele districtuali scolastice in urm'a acelorulu aratari sa intrebuinteze tote mijlocele morali spre vindecarea reulu, si in casu de a nu se putea vindeca reulu prin mijlocele morali, sa se adreseze pentru lecuirea lui la autoritatele civile.

Cu privilegiulu unor asemenea recuisitiuni către jurisdicțiunile politice să se faca provocare la emișulu escelsului ministeriu de invetiamentu din 24 A-

priliu 1868 Nro. 105 din Buda-Pesti Közlöny.— Nr. cons. 528. 1868.—

Totodata spre a corespunde legii susamintite, se voru face pregatirile necesarii, cá dela inceputulu anului scolariu 1869/70 să fia rândulu invetiamentului in scólele poporali si capitali amesuratu legii susamintite; randulu acest'a se va publica mai nainte de inceputulu anului scolariu viitoriu.

Acestea se comunica Inspectoratorulu districtuali de scôle spre strinsa observare si apoi publicare directoriloru locali de scôle si dascaliloru de scôle parochiali si capitale precum si aceea, ca in tipografi'a archidieceșana se afla tabele pentru cunoscerea literiloru si cetire cu pretiu de 10. cruceri mon. aust. — apoi si cartea despre gradinaritu cu 50 cruceri. Sabiu din Siedinti'a consistoriale, tienuta in 27. Martiu 1869. *)

Archiepiscopulu si Mitropolitulu
Andrei m. p.

Drumul de feru transilvanu.

Acestu drumu dupa multe chinuri, a intratu si in tier'a noastră pâna la Alb'a-Juli'a, lucru dejá destulu de cunoscutu. Ori-unde se infunda drumulu de feru, precum e acest'a si in Transilvani'a, nu e de a se asceptá vre-unu rezultat asiá cine sci câtu de imbucuratori, mai alesu deca tier'a unde se infunda unu drumu de feru se afla in starea cea negrita, desbracata de bunetatile civilizatiunei in o mesura asiá mare si incarcata de greutate, pâna preste capu. Resultatele suntu acolo de asceptato, unde se afla o industria de ori-ce ramu asiá incatue sa se faca esporturi intr'acelu in catrau doce drumulu din tier'a

Lini'a e prea scurta pentru cá sa putemu fi simtitu bine ce influentia are drumulu asup'a locuriloru celorlu din nemijlocita apropiare a drumului de feru, cu deosebire unde se afla statiuni. Ur-marea frésca, carea avemu sa ni-o deducemu si aci ne spune ca influentia trebuie sa fia, numai pentru cá acest'a se fia buna se recomanda celorlu mai numerosi ore-care grigia, pentru ca speculantii, cari vinu sa espleteze bunetatea drumulu de feru, computa forte multu la neesperinti'a acelorulu din poporu, cari nu au fostu pote mai multu de doue mile din locululu nascerei sele. Atentiunea lorulu e indreptata asup'a locului pre care, deca li se pare, voru sa se faca stapâni si sa-lu folosésca cladindu case pentru ospetarii, bolte, magazine, din cari ei tragu, dupa ce comerciulu va deveni mai viu, folosu insutitu.

Cei ce s'au pututu incredintiá pâna acum putienu de ore-si care folosu alu drumulu de feru sa nu se radieme multu pre credinti'a acest'a, ci se cugete ca acest'a s'a facutu umblatoriu numai de vro câteva luni, sa cugete ca are sa se intinda spre orientu, si lumea va sa se misce in susu si in josu prin tier'a noastră si atunci tote lucrurile ce se potu folosi de ómeni se voru radica in pretiu, fia care dupa proportiunea sea.

Vedemu ca pâna acum, cându noi, d. e. de aici din Sabiu, simtimu forte putienu influentia drumului, si in privinti'a unor articuli pretiurile suntu la o inaltime ne mai pomenita pâna aci. Esceptiune facu cerealele, cari in o parte insemnata de locu, pâna mai la gur'a drumulu de feru, suntu asiá de eltine incatue agricultorulu nici lucrulu nu silu scóte din tránsele.

Fiindu ca ni e vorb'a despre cereale repetim cee ce amu disu cu alte ocațiuni ca o de-

*) Invetiatori suntu datori a petrece in protocolulu scolariu acestu Cerculariu, si apoi publicanduse prin parochii respectivi in Biserici, are a se pastra bine in archivulu parochialu.

svolare a ramului acestui'a de industria, pentru de a face câştigu cu ea, totu deun'a va rentă putienu, din cauza ca suntemu incungiuurati de trei părți cu locuri, cari producu și mai cu inlesnire și mai cu putienu lucru mai multe bucate, și apoi au și locuri la indemâna, unde sa le depuna cu spese mai putiene pentru esportare in comerțulu celu mare. Póte nu va fi de prisosu a atrage și cu ocasiunea acésta atentiunea agricultoriloru asupra impregiurării acesteia și totu odata a adauge, ca nu va fi reu déca voru cautá a produce alti articuli, adeca, crescendu vite de totu felulu seu prasindu vinuri și plante de acele ce au cautare pentru meserii și comerțiu.

Urmându vocii acestei naturali și ingrigindu autoritátile publice de drumuri mai bune de comunicatiune de cum le avemu astadi și inflointi'a drumulu de feru va fi mai binefacátorie asupr'a ómeniloru nostri din tíera. Negandinduse cineva astfelu și nesondându impregiurările de fatia și neorientându-se in ele, va sa se trezésca ca drumulu de feru lu desbraca și lu lasa de peritu.

Pentru cá sa aiba cetitorii nostri o idea despre miscarea ce a produsu drumulu de feru in tíera pâna acum impartasimu aci unele date, cari arata in cifre ce póte drumulu de feru inca pâna acum. Asiá vedemu ca in

lan'a lui Ianuariu a. c. nrulu calatoriloru a fostu 8491, iera povér'a 136,835-02 mági; venitulu dela calatori, pachete, poveri a fostu 45,783 fl. și 31 xr.; in

lan'a lui Februariu a. c. nrulu caletoriloru a fostu 8476, iera povéra s'a espedatu 374,741 mági 28 puncti; venitulu a fostu 54,977 fl. 8 xr.; iera in

lan'a lui Martiu a. c. nrulu caletoriloru a fostu 10,821, povéra a fostu 196,728 mági 34 puncti; venitulu 63,372 fl. 31 xr.

Eveneminte politice.

Senatulul imperiale se va inchide in 6 sêu 8 Maiu cu unu cuventu de tron. Delegatiunile se voru aduná in Iuliu in Vien'a pentru desbaterea bugetulu comunu. Pâna la deschiderea delegatiuniloru, voru lucrá dietele provinciale. In tómnă se aduna senatulul imperiale in o sesiune nóua.

Majestatea Sea Imperatulu și Regele, reprobóza, prin unu rescriptu pré inaltu din 11 Aprile adresatu câtra banulu și diet'a Croatiei, unele puncte din art. de lege despre regimulu supremu autonomu alu tierii adasu in siedinti'a dietale in 20 Martie a. c. și se adreséza câtra ministrulu croato-slavono-dalmatinu, cá motivandu reprobatiunea, sa se aduca prin banulu și presiedintele dietei la cunosciuti'a dietei croato-slavona: și modificându acésta punctele reprobate in sensulu proiectulu regimulu sa'lu asterna iera-si spre sanctiunare.

In urm'a acestui rescriptu pré inaltu, banulu Croatiei bar. Levin Rauch se adreséza câtra dieta și motivandu reprobarea celor 5 puncte din art. de lege arata modificarea facuta din partea Majestátiei Sele, ce privesce mai multu partea formala și óre-si cari pretensiuni necuitabile a dietei și recomanda casei representative acésta schimbare promitiendu totu odata, ca déca diet'a va primi acésta modificare, autonomi'a regatulu Croatiei, Slavoniei și a Dalmatiei se va sanctiuná și principiulu de responsabilitate și constitutionalismu se va garantá in sensulu otaririloru §-ului 44 și 50 a art. de lege despre complanarea dreptulu de statu, intr'unu modu mai acomodat.

Revista diuaristica.

Nrulu celu mai próspetu din „Osten“ are unu articulu intitulatu: „la situatiunea interna“ de cuprinsulu urmatori:

„Din di in di provisoriuulu situatiunei nóstre interne devine mai in valóre, și fanaticii legiloru din Decembre, cari in fati'a opusetiunei boemice, polone, slovene și tirolice, cá nisce musulmani, arunca totu ce nu se afla in coranulu loru, suntu aprópe de pericolulu de a suferi naufragiu.“

Dupa introducerea acésta díce ca se va retaci cineva, crediendu ca cu denumirea unui presiedinte alu cabinetulu cislaitanu se va domoli pericolulu amintitu. „Osten“ cere unu programu, nu unu barbatu, carele sa unésca popórele senatulu imperiale și prin acésta sa se termine superbi'a magiara, carea vrea sa dicteze legi imperiulu intregu, și in Pest'a sa se lase de pretensiunea ridicula, ca o rasa asiá neculta și necapace de ceva, cum e cea magiara, e sórele impregiurulu cáru celelalte popóre „inaltu civilizate“ a le monarchiei sa se grupeze, cá nisce stele fipte impregiurulu ei. („Der Osten“ uita numai ca ras'a cea mai inaltu civilizata din imperiu totu asiá a vrutu sa faca, și vrea inca, precum vomu vedé din articulu mai la vale. Ea a avutu apoi slabiciunea de a nu-si scí pastrá putetiunea in carea se aflá, ci a o parasí singura, numai la simpl'a imaginatiune, ca centralisându totu și germanisându totu va sa faca lucruri mari: — o Germania dela marea nordica pâna la Bosforu și marea négra, cu 80 milióre de nemti, recrutati din totu felulu de nationalitati. R.)

Díce numai decátu apoi „Osten“ ca naturalea drépta-cumpena (ecuilibrulu) a factoriloru statulu nostru esmintita dela locu, ceea ce trebuie indreptatu și rolulu conducatoriu sa-lu ia ierasi elementele acele in mâna, cároru pentru insemnatarea culturai loru și pentru pretiulu lucrulu loru li se si cuvine (adeca: nemti și jidovii. R.)

Un'a trebuie sa-i dámu dreptu lui „Osten“, ca nu legaturile constitutionali tienu popórele grupate

in imperiulu acum austro-ungurescu, pentru ca și mai inainte, cá și acum, ministrii destui se silira din tóte puterile sa risipe imperiulu, in sa nu au pututu.

Mai insemnate suntu pentru politic'a dilei interna urmátoriele pasagie:

„Si preste tóte aceste noi trebuie sa ne nisumu sa desvoltámu in pacarea cu Ungari'a, carea e o putiena recunóscere a ideei imperiale austriace, intr'acolo, cá sa cada paretele despartitoriu intre cis-si-translaitani'a, și sa ne reaflámu iera-si in unu parlamentu centralu, care parlamentu sa ea loculu delegatiuniloru și sa faca cu putinta garanti'a unei autonomii mai mari a pártiloru singuratece a le imperiulu.“

Unu altu pasagiu ne face sa presupunemu ca cancelariulu B e u s t și ministrulu presiedinte T a a f f e voru urmá o directiune mai mulcomitória, carea va duce la limanulu unoru impregiurári mai consolidate.

„Resolutiunea dietei galitiane e respinsa cu totulu și nu mai remâne alt'a decátu, cas'a deputatiloru și ministeriulu sa ratifice votulu comisiunei ceea ce se va si intemplá. E temeiu de ajunsu de a deplánga unu astfelu de resultatu, pentru ca preste multu séu putienu, regimulu va fi silitu sa revina asupra dorintieloru poloniloru, și tempulu, carele se perde cu ure și certe nefructifere, atunci se va cunósce ce perdere nereparabile a fostu. De remánu polonii in senatulul imperiale ori de lu parasescu — demonstratiunea acésta esterióra nu schimba nimic'a in meritulu lucrulu, pentru ca in cele din urma nu e vorba de cei vre-o cáti-va deputati, ci de mulcomirea regatulu Galitiei.“

In fine inregistréza scírea despra candidatura L. d. M. C. M ö r i n g la postulu de presiedinte alu ministeriulu cislaitanu; „Osten“ in sa crede in denumirea lui T a a f f e, dupa cum s'a si intemplatu. Acestu din urma, crede „Osten“, se va intielege cu polonii și cu boemii și apoi va urmá compunerea unui ministeriu de coalitiune. Sesiunea acésta in sa va decurge asiá, și numai cea viitória va avé in fatia unu cabinetu nou.

Din „Federatiunea“ aflámu despre unu articulu alu lui „Zkft“ intitulatu dupa alegeri (din Romani'a). Acest'a spune ca agitatiuni au fostu de partea guvernulu și a fostu și de partea roștiloru, numai guvernulu nu le-a pututu ascunde asiá cá partid'a practica a roștiloru. Mai la vale continua:

„... Altu-cum ori-cine se insiéla amaru, cându crede ca guvernulu actualu alu Romani'e e inimicu séu și numai contrariu intereseloru nationali. E adeveratu ca capii loru au a luá multe in consideratiune, in sa in momente decidietórie disparu ori-ce influentie de acestea

FOISIÓRA.

Descalcareá lui Dragosiu in Moldov'a.

(Epoee in 12 cánturi, de V. Bumbacú.)

(Estrasu dupa „Eó'a soc. din Bucovin'a“.)

Cántulu. I.

(Cuprinsulu: Planulu descalcárei ureditu de cátra Dragosiu si primitu de fruntasii Marmatiei.)

(Urmare.)

Fruntasii ear s'a siédia pre jiltiuri asteptându Poruncile s'au vestea, s'au ce va fi la rándu. Bogdanu caruntulu mári cu sceptru in mân'a dreapta Cátra fruntasii tierii acéstu cuvántu indrépta: Barbatu betráni si tineri, voinici din tíera mea! Voi radimulu acestei mosii in vreme gré! Multiésca-vi-se anii cuprinsi de fericire, Multiésca ale vóstre isbánde cu marire! Pre astádi fiu-mi Dragosiu, alu vostru Capitanu, Chiamatu-v'a din tiara, ca sa urditi unu planu, Unu lucru care póte sa inaltie; sa radice Spre fala neamulu nostru, spre o sórte mai ferice, De a fi sa isbutésca sa'lu vada in capetu scosu, Precum ilu vede in cugetu de inaltu si de frumosu. O! darearu dieetatea din ceru asiá sa fie! Si atunci serbavomu mándre sarbári de bucurie. — Deci voi luptasi de nume, osteni adeverati, Prin cercetare adánca totu lucrulu judecati! Prin svaturi intiepte croitiva o carare Si inaintati cu rávna spre scopulu sántu si mare! Aceste le vorbesce batránu domnitoriu Cu tonu de barbatia, cu glasu patrondiatoriu:

Si sutele de glasuri raslocotescu pri sala:

„Traiesca Domnulu nostru, alu tierii scutu si fala.“

Si linisce se face si toti voinicii vréu

Ca sa vorbésca Dragosiu, sa-si spuia gândulu seu.

Deci se radica Dragosiu cu chipu de marire,

Voinicu, viteadiu, puternicu si mándru la privire,

Cu plete lungi si negre, cu negri ochi genosi,

De statu nici micu, nici mare, cu focu dela stramosi,

Cu bratiile muschióse, cu pieptu si spete late,

Vingiosu si viu si sprintenu si curagiosu in fapte,

C'o burca preste umeri lasata 'n voi'a sea,

Ear cópsele-i cuprinde o cinga de curea

Cu catarámi de aur si altfelu aurita

Si dela bráu aterna o sabia-ascutita,

Unu daru ce dela tat'a Bogdanu l'a capetatu

Cá pretiu pentr'o bataie, in care-a triumfatu.

Deci Dragosiu se 'ndreptéza spre sotii ce-lu asculta,

Si díce câtra densii cu 'nsufletire multa:

„O! voi fartati de cruce, legati prin infratire

Spre fapte 'nnaltiatórie, spre a patriei iubire!

De multu ma 'nvaluesce, si nu-mi ese din gându

Unu visu máretiu si falnicu, cu care me deprindu;

Voi sciti cu totii bine, cáci faim'a ne vestesce,

Ear unii póte anumea vediurati ca traiesce

Din némulu nostr' o parte dincolo preste munti,

Ce cá si noi se lupta cu veneticii crunti;

Vorbescu a nóstra limba, ce-i léga si-i dírege,

Si-su frati de-alu nostru sánge, crestini de-a nó-

stra lege.

In susu spre miediulu noptiei, in josu spre resaritu

Se 'ntinde, se resfatia acelu pamentu vestitu

Cu munti frumosi si veseli, cu riuri recoróse,

Cu vái incántatórie, cu siesuri largi si grase;

Si-acele mandre locuri, acelu pamentu bogatu

Romaniloru stramosii spre diestre le-au lasatu;

Dar limbile pagáne de prin pregiuru se scóla

Si preste fratii nostri dau busta, dau navala

Si pustiescu si calca si ardu fratiesculu locu

Prin jafuri fara margini, prin sabia, prin focu.

Tatarulu far' de lege, dusimanulu crucei sánste,

Ce 'n calea sea nu erutia nici mortii din morminte,

Si Leahulu celu fatiarnicu, trufasiu, viclénu si reu,

Ce n'are 'n pieptu credintia, tataru-i sotiulu seu.

Acesti'a suntu vrasmasii, ce bantuescu si prada

Fratiescile hotare, cá lupi deprinsi la nada.

Ai nostri frati se lupta cu-aceste lipitori

Si-si apera hotarulu calcatu de multe ori;

Dar tíera loru e mare, si 'n multe párti croita

Si de mai multe capuri se vede cármuita:

Unu capu domnesce muntii, ear siesu-i impartitu

In optu domnii cu sceptru, cu dreptu deosebítu;

Si 'ntre cármaci se nasce galceav' adesu si cértu,

Ce-i fréca si-i desbina, si-i strica si-i intarta.

Dusmanii, vulpi viclene, pandescu insetosiatii

Si navalescu atuncea cându frati-su desbinatii

Si cu puteri grodiave de numerose glóte

Pre rendu câte pre unulu lovindu usioru 'lu bate

In urma suntu cu totii de dusimani biruitii,

Acésta-i sórtea celoru ce lupta despartiti!

Astfelu e statu 'n care, o frati de barbatia,

Viédia fratii nostri in vechi'a loru mosia.

Eu cugetându la densii, prin cugetu amu aflatu,

Ca potu sa pice 'n prad'a pagánulu turbatu;

Cáci unde nu-i unire, nu póte fi putere,

Viéti'a desbinata e mórte, e cadere!

Privili la tíera nóstra, ce-i mica 'ntr'adeveru,

De-i cumpanesci hotarulu si-lu cerci din firu in peru,

Dar tíera nóstra-i tare si-i tare prin unire,

„Despre stimulatiunea cea agitata, in carea traimu de presinte, mai bine ve puteti convinge din fainele cari se respandesc mai in tota dia'a despre crise ministeriale, demisiunarea principelui Carolu etc.; — faine cari cercula pre aici, si apoi se tramitu in Europ'a pre tota dia'a cu o aviditate nespusa. In fapta insa pre aici nu cugeta nici unu sufletu de omu la vre-o crisa ministeriale seu chiaru la demisiunea principelui; barbatulu acest'a se afla forte bine aici, si afara de acest'a reesindu guvernulu la alegeri cu un'a majoritate absoluta, nu existe nici cea mai mica ansa la o astfelu de resolutiune desperata.

„La deschiderea parlamentului totu lucrulu aru pute veni celu multu pana la o fusiune a partitei guvernamentale cu rosii cei moderati, din carea apoi aru ave sa iesa unu ministeriu fusiunistu, insa si despre acest'a ne indoimu forte tare. O cadere a guvernului numai atunci va pute obyeni, candu s'aru exercia asupra Romaniei oresi-cari influentie straine. Despre astfelu de influentie straine insa pana in momentul presinte nu scimu inca nimic'a.

„Numai un'a impregiurare voiescu a mai atinge, si aceia e conduita actuala a foitelor austromagiare facia cu principatele nostre. Limbuti'a acestoru foie nutritu din alte fonduri dispositiunarie se considera aici forte putienu seu chiaru neci de catu. Tint'a, la care nesuescu ele o conosecemu pre bine, si acest'a suntu banii; si de aceea ridemu noi adese ori de ignorantia, cu care ele scriu despre afacerile nostre. Foiele magiare radica unu scandalu infernalu despre Bratenu si-lu dechiara de celu mai mare inamicu alu Ungariei, care aru voi sa anecheze Ungaria Romaniei. — Ceva mai ridiculosu de catu acesta imputare nu existe; inse ast'a nu impedece nimicu pentru ca sa nu se mai repetiesca de sute de ori. De vine unu transportu nou de arme in Romania, tota Pest'a este alarmata si sbiera, ca ostea romane e deja la fruntariile Transilvaniei! Poternic'a Ungaria chiama Europ'a intraga intru ajutoriu contr'a „mititicej Romaniei.“ Intru adeveru aru fi tempulu, ca partitulu guvernamentale ungurescu sa incete odata cu manevrele aceste; caci acest'a este un'a cale cu totulu ratacita, care neci odata nu-lu pote conduce la scopulu seu. Scimu noi pre bine ce cugete are guvernulu ungurescu; insa nu fia ingrigitu, noi i vomu sei incrucisat tendintiele. Emisarii platiti de unguri, cari ambla, prin Romania si prepadescu banulu de contributiune storsu de la slovacu, serbu si romanu, nu voru ajuta nemic'a guvernului ungurescu, de aru semanat ei intre noi ori cata neintielegere, certa si ura fratiesca. Noi romanii ni conosecemu missiunea nostra; intrigele nu ne voru conduce pre cai rateite; si venindu o'ra care o asceptamu, tota Romania ca unulu va fi in peciore, pentru a corespunde

chiamarii ce i este incredintata in orientu, si asceptariloru intregi poporatiuni crestine.“

Ordinatie

ministeriale in privint'a cauzelor urbaniali si transgressiuniloru.

Ministrulu de interne bar. Bel'a Wenkheim face, prin ordinatiunea sea din 14 Martiu 1869, oresi-care dispositiuni provisorie in privint'a recursoru si a decisiuniloru Gubernului carele desfiintandu-se in 1 Maiu a. c. si perde totu odata si jurisdictiunea, ce o avea in cauze urbaniale si transgressiuni ca instantia a doua.

Deci ministrulu ordina ca in cauze urbaniali si in cauze de diferentia provenitorie din acestea intre fostii urbanialisti si fostii domni de pamentu, in cauze de servitii restante si incasare a tacselor pentru mori, mai departe in cauze diferentiale pentru exercitarea dreptului de crijmaritu si a indreptariloru de pasionitu intre fostii supusi si proprietarii regaleloru, in care cauze pana acum erau ca instantia prima deosebitele oficiolate comitatense si districtuale in fundulu regescu magistratele, ca instantia a doua Gubernulu, se fia de aci inainte instantia intaiu la vicecomitele, vice-capitanulu, vice jude regescu seu inspectorulu respectiv, iera ca instantia a doua oficiolatele, ce functiona pana acum ca instantia intaiu.

Asemenea ordineză si in privint'a transgressiuniloru, ca acele sa se judece in instantia prima de judele cercualu (szolgabiro, dulló) in fund. reg. de inspectorulu resp. si in orasie de directorulu politiei, iera in instantia a doua de oficiolatele comitatense, districtuale, si magistratele scaunale si cetatenesci.

Decisiuni in instantia a treia se voru aduce din partea ministrului de interne resp. la transgressiuni tienatore de politia rurale seu comerciale de ministrulu industriei si a comerului.

Instantiele enumerate aici intra in valore cu 1 Aprilie a. c. Acest'a ordinatiune s'a publicatu din partea Gubernului cu acelu adausu inca, ca opidele care de si nu suntu privilegiate totusi au unu magistratu se fia indreplatite a judeca transgressiunile locale tienatore de judele cercuale prin unu oficialu aptu alu seu.

Unu prospectu asupr'a cuprinsului intregu a procedurii civile unguresci votate de diet'a din Pest'a in an. 1868.

Procedur'a civile unguresca intra cu 1 Iuniu 1869 in valore la tote jurisdictiunile din Transilvania si Ungaria. O tractare detaiata a acestei legi, ce taie afundu in vietia dreptului, trebuie se fia bine-venita atatu juristiloru catu si laiciloru cu

atata mai multu, de ore-ce traducerile autentice in cele-lalte limbi ale patriei votate in an. 1868 cu ocaziunea publicarei legi nationalitatiloru, inca nu s'au facutu si prin urmare inca nu ne-au venit la mana. Caus'a acestei intardieri nu ne e cunoscuta. Ne pare reu insa, caci ne tememu, ca bun'a vointia de a aplicat si introduce acesta lege noua, va da preste greutati pote neinvingibile.

Si aru fi bine ca regimulu sa nu-si uite cuvintele lui Deak, ce le-au rostitu in cas'a ablegatiloru in siedintia din 24 Novembre 1868 dicendu: „Idea, ca unde populatiunea nu e magiara, procesele sa se porte in limba magiara, eu nu o tienu in interesulu natiunei magiare, dara nici esecutabile.

Ce aru dice Deak la ide'a aceea, ca legile in regatulu constitutionalu magiaru se fie unu secretu numai a acelor'a, cari conosecu limba magiara si suntu versati in sciintiele juridice magiare.

Din parte-ne, voimu sa contribuimu, ce ne e cuputintia la conosecerea si intielegerea acestei legi noue prin o tractare despre cuprinsulu ei. Academiele de drepturi din Transilvania si esperintia vietiei practice asemenea va contribu pentru intielegerea acestei specialitati. Noi prin tractarea acest'a avemu interesele generali ale publicului inaintea ochiloru.

Procedur'a cea noua e o lege cam voluminosa, ce cuprinde 594 de paragrafi impartiti in 9 taieri.

In privint'a impartirii sistematice a materialului, prevalenza procedur'a unguresca pre cea transilvana din presente, si merita recunoscutia, ca nu s'au desconsideratu autorii germani la impartirea procedurii unguresci.

Taierea intai'a tracteza despre judecatori si adeca; I. despre organizatiunea judecatoriloru; II. despre sfera de activitate a judecatorului; III. despre competintia judecatoriei.

Otaririle legi despre tote aceste obiecte suntu respandite in manualele de legi statatore pana in 1 Iuniu a. c., in norm'a de jurisdictiune, in legile despre constituirea si organizatiunea interna a foruriloru judecatoriesci si in procedur'a civile din Transilvania. Procedur'a unguresca le cuprinde sub titulu „despre judecatori“ si ori si cine, care a facutu studiu asupra procedurii civile, va aproba ordinea, in care s'au asiediatu otaririle despre judecatori in procedur'a unguresca si o va prefera inaintea incuraturiloru, ce nu potea domina starea presenta prin o intielegere mai usiora.

A doua taiere a procedurii unguresci tracteza despre partide si adeca; I. despre paratoriu (actoru); II. despre paratu (inctu) si a III. despre reprezentanti seu plenipotentiatii.

In taierea a treia, care tracteza despre procedura, se desvoltat mai I. principii generali a proce-

De carea se ngrodiesce dusimanulu in umire,
Dusimanulu ce se ncrea de multu a ne robi,
Si limb'a-ne si legea de totu a le sterpi.
Si deca prin unire unu pomau de omeni pote
Sa dea pieptu c'unu dusimanu in luptele de morite,
O! ce-aru putea sa faca vecinii nostri frati
Sub flamar'a unirei fiindu impreunati?
Hei! dec' aru fi de-o mana puternica, tienace
Povetiuiti pre campulu resboieloru mortace,
Ar fi-unu poporu de fala, poporu nebiruitu,
Prin numeru, prin virtute, prin numele-i vestitu.
Atunci dusimani nostri, ce stau cu guri cascade
Vieti'a sa ne sorba, ca fiarele nsetate,
De bratiile romane adancu s'aru sguai
Si poft'a loru de prada in pieptu s'aru nadasu.
Dincolo fratii nostri cu fal'a aru nainta,
Eara noi dincoce-unu radimu in transii amu cfla
Acestea'su ale mele pareri si socotintie
Si legi, carile in pieptu-mi au capatatu credintia.
Daru care-aru fi midiloculu si chipu-adevaratu,
Prin care s'aru ajunge unu scopu atatu de inaltu?
Eu mi-amu sleitu din parte-mi unu planu prin cugetare
Si credu ca ni'aru deschide cararea spre scapare;
Ceru'amu dela Tatalu cinci capitani sa-mi dea
Si iera-si fiecare din capitani sa-si ia
Cu sine cate-o mie de luptatori alesi,
Feciori de varsta tineri, voinici de cei viteji.
Si sub a mea comanda, de veti increde-o mie,
Uniti sa trecemu muntii. — Si dincolo in campia
Sa ne intalnim cu fratii si sa ne mpreunamu,
Si ajutoriulu nostru si svatulu sa li damu;
Sa fia-a nostra lege si tinta neschimbata
A'i pune subt'u o carma puternica intieleapta,
O carma barbatésca, unu bratiu neindoiciosu,

Cu sufletu si cu vietia, si in lupte curagiosu,
Ce dupa datini vechie aru fi ca sas'aleaga
Prin sloboda vointia de catra tier'a intreaga.
Atunci'a voru sa incete galceve si frecari
De pintre fratii nostri; si prospete puteri
Voru infrunta dusimanulu, ce a-di-i amerintia
Sa li robesca tiar'a prin jugu, prin umilintia.
Acest'a-mi este planulu, ce in cugetu l'amu croitu,
Cu carealu meu parinte si Domnu este invoitu.
Voi! fratiloru de lupta, acum aveti cuvântulu,
Vorbiti curatu din sufletu, cum vi sioptesce gândulu!

Asia vorbesce Dragosiu cu focu de vitejia,
Cu focu cerscu ce-aprind scantei de bucuria,
Cu stang'a radimata de-alu sabiei manunchiu
Ear' drept'a-i joa in aeru in linia si 'n unghiu.
Si glasulu frantasiimii prin sala clocotesce:
„Asia, asia sa fie!“ La strigatele-aceste.
Din ceru svacnesce-unu fulgeru si piero scanteindu
Si-unu tunetu greu s'aude pamantulu hurducandu.
Frontasiu in umilintia se scola si se inchina
Si fie-care in taina sioptesce-o ruga lina.
Deci tunetulu inceata, ear' marelo Bogdanu
Cuvantulu ia si dice: „Astu feliu acum unu anu
S'a mai tamplatu candu fiiu-mi se svatoi cu mine,
Vorbindu-mi despre planulu aflatu de catra sine.
Atunci ca si acum'a din ceru a fulgeratu
Si trasnetulu cu larma pamantu a scularatu;
Si atunci'a fulgerase de catra man'a dreapta;
E semnu de imbarbare, e semnu de mare fapta.
Vedeti ca Dumnedieulu, la care ne nchinamu
Si dorulu si durerea prin rugi i le varsamu,
Plecatu-si'a urechi'a spre-a nostre adanci suspine
Si ni-a respunsu prin semne de multu norocu si bine.
Pasiti deci inainte si dativo la svatu,

Caci cerulu se invoesce, caci cerulu e impacatu!
Acestea le vorbesce si bucuria mare
Desceapta in fruntasime Bogdanu prin cuvantare.
Si falnicu se radica din jiltulu stralucitu
Veru-Arbure intieptulu, in vorba iscusitu,
Si dice: „O! marite carnaciu din asta tiara,
Si voi fartati de lupta! Stravechile hotara,
Mos'a nostra scumpa din giurulu de Carpati
Ni cere scutul nostru, ni cere-alu nostru bratiu.
O! pote fi pre lume unu glasu mai santu, mai mare
Ca glasulu, care striga: „Plecati si dovediti,
Ca in vetrele strabune barbari nu suferiti!
Sa vada, se intielega gagin'a samintie,
Ca viti'a Romei vechia si astadi inca scio
Sa mora, sa traiasca pentru mos'a sea,
Caci e moscentiora si domna peste ea!“
Sa imbratisamu, cu toti, o frati de biruintia,
Cu inima de flacari, cu sufletu, cu credintia,
Acestu puternicu cugetu, acestu puternicu planu
Urditu cu intielepziune de alu nostru Capitano.
Sa radicamu din tierna marirea stramosiesca,
Pre vechile hotare falosi sa falsaiasca
Ai stegariloru vulturi! si-alu veghiiloru glasu
Sa mpedece, sa nfrunte alu dusimaniloru pasu.
Si Daci'a prin sorte trecutului smerita
Curandu o sa-si rasfire puterea intinerita.
Cerbici ne indoiciose din sanu-i s'oru scula,
Si fama despre dans'a prin lume va sbura
Si in sboru va spune lumii, ca Daci'a traesce,
Si s'a infranatu dusimanulu, ce-acum o bantuesce;
Caci e cu neputintia, din vulturii faimosi,
Din pajuri sa se nasca porumbi neputinciosi!
(Va urma)

durei; a II. vinu otaririle despre procedur'a sumaria si a III. otaririle despre procedur'a ordinaria.

A patra taere tractéza despre probatiune. Cu acést'a se voru familiarisá procesualistii nostri transilvaneni mai usioru, căci taierea acést'a consuna fórté tare cu dreptulu procesualu, ce e inca pána in 1 Iunii 1869 in valóre.

Taierea a c'ncea tractéza despre dispositiunile judecatoriei si adeca despre decisiuni si sentintie si despre predarea dispositiuniloru judecatoresci.

A siesea taiere tractéza despre remediile dreptului.

Dupa otaririle generali despre apelare urméza otaririle speciale despre cele dóu'e moduri ale apelárei adeca: Apelatiunea si gravamenulu de nulitate. Unu recursu, cá remediu specialu, precum l'amu avutu in procedur'a civile din Transilvani'a nu cunósce procedur'a unghuresca. Suntu numai putiene decisiuni, contra cárór'a inchiepe apelatiune.

Remedieles estraordinare ale procedur'ei unghuresci e rectificarea (igazolás), ce coresponde incátuv'a restitutiunei in integru contr'a negligerei terminului de predarea vreunui actu séu a dilei de pertractare; si novatiunea causei procesuali (perújtas), ce asiderea sémana cu restitutiunea in integru din caus'a greseliloru advocatului seu a actelor de probatiune mai tardiu gasite.

In taierea a sieptea se tractéza despre mesurile asiguratóre.

O modificare fundamentale a dreptului si procedur'ei de executiune se face prin a opt'a taiere a procedur'ei unghuresci despre executiunea coercitiva (Zwangsvollstreckung), cárei'a in decurgerea tractárei nóstre i vomu atribuí tocmai pentru diferenti'a de dreptulu de pánc'acum usitatu, cu deosebire atentiunea nóstra.

Taierea a nóu'a se ocupa cu deosebitele moduri a procedur'ei estraordinarie.

Acést'a e in scurtu prospectulu asupr'a cuprinsului procedur'ei nóue unghuresci, care-lu permitemu discussiunei speciale, pentru ca credemu a fi mai bine inainte de a intrá in detaiuri a avé obiectulu in totalitate sea inainte de-si numai in linjamente generali. Căci deca cunosci totulu te poti aflá si in deosebitele párti cu multu mai usioru.

(„Hrm. Ztg.“)

Romania.

Inaltimea Sea pléca astadi, Sambeta, la 5 ale curentei, la 11 óre dimineti'a din capitala si merge la Buzeu, fára a se mai oprí nicairi.

La Buzeu va petrece nóptea, si Dumineca, in 6 ale curentei, va inauguré podulu de feru spre Buzeu, datoritu initiativei Mariei Sele, impliniaduse astfelu vi'a sea dorintia de a vedé acést'a cale, arter'a principale a Romaniei, deschisa cu unu momentu mai inainte.

Din Buzeu Inaltimea Sea va porní deadreptulu la Focsiani. Acolo va petrece nóptea de Dumineca spre Luni, 7 Aprile cându va plecá la Tecuciu, spre a inspectá terenulu pre care are a se stabili taber'a, si in fine se va indreptá, prin Bacáu si Romanu, la Iassi, unde soscesc Mercuri, in 9 Aprile curentu.

Dupa „Mon.“

Despre decurgerea alegeriloru in Romania spune „Gazet'a Trans.“ ca au fostu sub pressiunea Guvernului presentu si inca in o mesura destulu de mare. Adauge in sa si urmatórele:

„Tromp. Carpatiloru“ inse lauda procedur'a si decursulu alegeriloru, ea ca profesanta democratismului si a votului universal vorbesce despre alegeri int'unu modu, cá cum rosii aru face o casta deosebita de ómeni dusmani numeloi, natiunei si intereselor Romaniai. Noi nu precepemu acést'a enigma, căci Romanulu“ diurnalulu rosiloru, e destulu de liberalu, democrat si chiaru si nationalu, cari virtuti predicade nu potu se iésa din sorginti putredi. Vomu vedé in Nr. viit. cum vorbesce „Trompeta“ despre rosii, si apoi vomu face paralela intre diurnalele acestea, căci ambe se profeséza, casu cele mai románe, cele mai democratice si totusi in obiectulu alegerei suntu dusmane, opuse si atátu de antagóne unulu altui'a. Vomu vedé pre ce cale voru apucá noii alesi, cátu suntu de románi, si deca suntu pre atát'a de resoluti pre cátu veduramu, ca suntu cei trecuti. Vederemo. Din fructe se va cunósce arborele —

Varietáti.

* * Imperatés'a Franciei voiesce se calatóreca in ónulu acést'a in orientu. Tempulu pen-

tru caletoria lu va alege de asiá incátu la deschiderea canalului Suez (carele léga marea mediterranea de marea rosia) se fia acolo. Deschiderea se va face in Octobre a. c.

* * Principele Napoleonu a plecatu in 20 Aprile n. spre Itali'a.

* * Dlu Steeghe agentulu diplomatulu alu Romaniei soscesc in septamán'a acést'a la Vien'a dupa o absentia mai indelungata. Missiunea sea este de a aretá cátu de mare dorintia are regimulu romanescu de a intretiené relatiuni bune cu Austri'a si in legatura cu acést'a de a obli diferentie pre calea cea mai scurta, diferentie de cari comunicatiunea marginasie le póte produce adese ori.

* * Ld. MC. bar. Rodich petrecu, dupa cum spune K. K. vre o câteva dile in Clusiu. Aci a trecut in revista tóta garnisón'a; la ocasiunea acést'a a distinsu pre voluntari. Ei erau pusi de mai marii loro in sírulu din urma; generalulu observándu acést'a a ordinatu sa-i stramute in sírulu primu pentru ca densii representa inteligenti'a trupelor. Dupa aceea a cercetat pre voluntari in casarme. Acolo s'a incunoscintiatu de numele fiacáru si a conversatu afabilu cu fiacare.

* * Mauritiu Conrad a plecatu in 22 Aprile la Pest'a; — dupa cum audimu este chiamatu in cas'a magnatiloru.

* * Personalulu dela guvernulu reg. din Clusiu va presentá inainte de disolverea guvernului unu album comisariului regescu, comitetului P e c h y. In acestu album se voru aflá fotografiile dela intregu personalulu guberniale.

* * Unu telegramu din Pest'a din 22 Aprile ne insciintiaz, ca in siedinti'a din táin a dietei cerú stáng'a estrema, cá stindardulu negru-albu sa se delature dea supra cetátiiei regale Bud'a celu putienu sâmbata (in 24 a l. c.) la ocasiunea deschiderei dietei. —

* * In dieta s'a alesu Joi presiedinte dupa etate, deputatulu Pribék din comitatulu Ungu.

* * Fóra oficiale dela 22 Aprile aduce mai multe denumiri cari stau in legatura cu punerea in lucrare a comandeloru cercuali de garde, si divisiunile de instructiune.

* * Diet'a se va prorogá cu 1 Iuliu inainte de intronirea delegatiuniloru. Inainte de prorogare si indata dupa desbaterea adresei se va supune legea electorale unei revisiuni.

* * In ministeriulu de interne s'a tennutu in 15 Aprile o siedinti'a a comisiunei de enqeta pentru afaceri ce privescu organizatiunea politiei de statu pentru Ungari'a si tierile laterale.

* * Deputatii din diet'a Ungariei dupa partide. „Ung. Ll.“ afla ca in sesiunea presentu suntu alesi 264 deakisti si 159 opusetiunali 15 algeri suntu inca in restantia.

* * Projecte de fusiune erá vorba ca s'au facutu, adeca de o fusiune intre partid'a deakiana si cea a stângei din centru. Redactorulu lui „P. N.“ respinge ori-ce projecte de fusiune.

* * Ministrulu Andrásy si secretariulu de statu Hollan suntu denumiti de coloneli la gard'a tierci (honvedi.)

* * Opositiune contra legei scolastice in Freiwaldau, (Silesia austriaca). De acolo se scrie dto 15 Apr. a. c. la N. Fr. Bl. urmatóricile: Astadi si máne au sa se tiena esamenile anuale la scóla de aici. Preotimea inse nu voiesce a esaminá din religiune si voiesce, sa esamineze in bisericu pre copii cându va veni si episcopulu respectivu acolo.

* * La ocasiunea Rusaliiloru celoru nóue va veni unu trenu de petrecere dela Aradu pána la Deva.

* * Regimulu romanescu, se dice, ca va pasi energicu contra bandelor straine ce aru voi a se formá in tíera; iéra pre acei ce voru fi renitenti i va tramite inainte a tribunaleloru.

* * „Kreutz Zeitung“ dechiara de scornita scirea, ca bar. Werther are sa fia stramutatu dela Vien'a si sa fia inlocuitu prin bar. Magnus.

* * Conjuratiune mazzinista au descoperitu autoritátiile din Milaniu. Bómbes orsinice, documente chiffrate se confiscara si vreocáti-va individi se arestara. Celatea e in linisce.

* In parlamentulu englezescu s'a respinsu propunerea lui Disraeli in privinti'a mesuriloru pentru desbracarea bisericiei irice de caracterulu seu de statu pána la 1872.

* * Revolutiune in Portugalia. In Zambasi'a si Mafr'a a eruptu

revolutiune. Trupele tramise la Zambasi'a au revoltatu. Trupe s'au tramisu si in alte párti.

* * „Trompet'a Carpatiloru“ nr. 717 e imbracata in doliu pentru mórtéa principelui Stirbeiu. (Totu respectulu cátra repausatulu, dara semnele de doliu ni se paru prea).

* Publicatiune. Din partea comitetului partidei natiunale románe din comitatulu Aradului, cu acést'a se face cunoscutu tuturor membriloru partidei, cumea in 6. Maiu a. c. nou, adeca joi dupa pascile greco-orientale, la 9 óre se va tienne in Aradu la locul indatinatu un'a adunare generala straordinaria a partidei, — la care cu acést'a suntu provocati toti membrii partidei a se infatisia numeru de cátu mai mare, de órece in acea adunare generala voru fi puse la ordinele dilei mai multe obiecte fórté momentóse si afundu taiatório in trebile partidei.

Totodata se facu atenti membrii comitetului partidei, cumea nainte de adunarea generala cu o dt, adeca in 5 Maiu a. c. st. nou la 9 óre dimineti'a se va tienne siedinti'a de comitetu, fundu de doritu ca la acei'a se participe in cátu aru fi cu potintia toti membrii comitetului stându-ne nainte agende de mare interesu.

In fine se face observare, ca afara de acést'a provocare facuta prin diurne, nu se va indreptá nici cátra membrii partidei, nici cátra membrii comitetului provocare deschinita; si asiá domniele loro se nu ascepte alta provocare ci cei cu influentia se caute a incunoscintia si provocá la participare si pre alii cari se afla in apropiarea loro.

Datu din siedinti'a comitetului partidei natiunale in Aradu 7 Aprile 1869 stílu nou.

Ioane Popoviciu Desénu m. p.

Presiedinte substitutu.

Ioane Goldisiu m. p.

notariulu partidei.

* * Guvernulu a facutu acum dispusetiuni ca in scaunulu Sabiului, Nocrichiului, Mediasului, Seghisiórei, Cincului-mare, Cohalmului, distr. Fagarsului; apoi in scaunulu Merceurei si alu Sebesiului sa nu se tiena tergu de vite cornute, si sa nu se intrebuinteze vitele in comunicatiune, ci in tóte jurisdictiunile sa intre in viétia lazaretele, sa se restituie comitetele pentru aperarea de bóla si in tóte locurile sa se numere vitele cornute, sa se inchida in grajduri si sa grigéscu de starea sanátátiiei vitelor. — Si trecerea productelor crude animalice (piei etc.) suntu oprite de a se trece pre la Tur-nulu rosu.

* * Bóla de vite. Abiá amu fostu incunoscintiatu publiculu nostru despre incetarea acéstui flagelu si iéra audimu ca s'a aretatu, acum in Talmacu.

* * In dilele aceste s'a aflatu unu copilu mortu dincolo de Schelimberu in unu rfu. Dupa infatiatur'a in care se afla se vede ca e espusu. Ni se pare ca autoritátiile respective au si pusu la cale cele de lipsa pentru eruirea criminalistului.

* * Furtu de veninu. In Kalocsa (Ungari'a) s'a furatu din o apoteca patru-sprece sticle de nicotinu.

* * Din Parisu sub datulu 14 Aprile se scie de nou despre dormitoriulu celu renumitu, despre care amintirámú si noi intre varietátiile unui nr. de mai nainte. Acést'a adeca adusu fiintu in 7 Septembrie a. tr. in ospitalu si dormindu neintre-ruptu fára de a bea si máncá ce-va, a muritu. In nóptea din 10 pre 11 Aprile se desteptá intái'a óra; agoni'a provéca in bietulu omu o schimbare orgauica si vorbindu la desteptare unele cuvinte nepricepute, adormi pentru totu-deun'a. Siepte luni fu nutritu in modu artificiosu pre nasu. —

Anunciu.

Facu onoratului publicu cunoscutu, ca din 15 Aprile st. n. a. c. voiu esereitá profesiunea de advocatu cu locuinti'a in Sabiu si me recomendu la purtarea afaceriloru procesuale.

Localulu cancelariei e strad'a pinteniloru (S p o r e r = G a s s e) nr. 319, iéra din 1-a Septembrie a. c. incolo strad'a Cisnadiiei nr. 158.

S a b i i u , 15 Aprile 1869.

(24—1)

Dr. A. Brote

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Apriliu 1869.

Metalicele 5%	61 40	Act. de creditu	282 10
Impumt. nat. 5%	69 60	Argintulu	121 25
Actiile de banca	724	Galbinulu	5 82